

Asia: VN/26649/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta Kansalliseksi metsästrategiaksi (KMS2035)

Luku 2: Toimintaympäristö

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 2: Toimintaympäristön muutos

-

Luku 3: Tahtotila

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

-

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Metsäalalla työssä olevien ihmisten osaamisen kehittäminen ja uusien osaajien houkutteleminen on keskeistä alan menestymisen kannalta. Metsäalalle on tärkeää, että metsäalan koulutus on laadukasta ja riittävästi resursoitu. Tällöin koulutus voi tuottaa riittävän määrän osaajia huomioiden työelämän osaamisvaatimukset. Kansallisessa metsästrategiassa 2035 on nostettu strategisten päämäärien tavoitteissa hyvin esille osaamisen ja vetovoiman kehittäminen metsäalalla. Metsäkoulutus ry pitää näitä tavoitteita tärkeinä. Konkreettisissa toimenpiteissä on strategiaan kirjattu tärkeitä asioita, kuten herätetään metsäkiinnostusta ja tehostetaan nuorisoviestintää, ja kehitetään metsäalan ja sen koulutuksen vetovoimaa sekä reagointikykyä.

Esitämme, että strategian Kuvio 1. lisättäisiin metsäalan oppilaitokset ja opettajat laajan osallistujajoukon osallisiin. Oppilaitokset ja opettajat ovat tuoneet vahvan panoksen strategiatyöhön juuri Metsäalan koulutuksen kehittämistyöryhmän kautta.

Metsäalan työelämän ja oppilaitosten yhteistyötä pitää tukea

Koulutuksen laatua on mahdollista parantaa oppimisympäristöjä ja työpaikoilla tapahtuvan oppimisen edellytyksiä parantaen sekä työelämälähtöisyyttä kehittämällä. Lisäksi on otettava huomioon elinikäisen oppimisen mahdollistaminen eri koulutustasoilla.

Oppilaitosten työpaikanomaisiin oppimisympäristöihin tulee kohdentaa resursseja jatkossakin. Jotta metsäalan pienetkin yritykset pystyvät ottamaan työssäoppijoita, oppijoiden osaamisen tasoa on nostettava ennen työssäoppimisjaksoja. Osaamisen kehittyminen opiskeluaikana parantaa opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia. Esimerkiksi pienyritysten kouluttamisen (työpaikkaohjaajat) edellytyksiä on parannettava sekä koulujen ja työelämän yhteistyön määrää sekä laatua on lisättävä.

Nykyisen ammatillisen koulutuksen koulutussopimuksen käytön toimivuus työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa metsäalan pienissä yrityksissä, etenkin metsäkoneyrityksissä, tulisi selvittää.

Metsäkoulutus ry pitää tärkeänä, että metsäkoneenkuljettajakoulutuksen osaamisalaan hakeuduttaessa saadaan käyttöön valtakunnallinen soveltuvuuden arviointi ja pääsykoe. Tämä on kirjattu myös strategiaan konkreettiseksi tavoitteeksi.

Korkeakoulutuksen kehittämisessä metsäalan täydennyskoulutuksen tarjonnan ja työelämälähtöisyyden kasvattaminen on oltava tärkeässä asemassa. Etenkin joustavoittamalla ja monipuolistamalla korkeakoulutuksen muotoja ja tarjontaa siten, että ne mahdollistavat nykyistä paremmin työn ja opiskelun vuorottelun, työn ohessa opiskelun ja oppimisen työpaikoilla ja myös muutoin kuin tutkintoon tähtäävänä koulutuksena. Työntekijöiden osaamisessa korostuvat tulevaisuudessa viestintätaidot, itsensä johtaminen, asiakaslähtöinen toimintatapa, tietotekninen osaaminen sekä myynnin ja markkinoinnin hallinta.

Metsäalan opettajien mahdollisuudet kehittyä opettajana on tärkeää. Opettajien osaaminen on metsäalan koulutuksen laadun ja ajantasaisuuden kannalta todella tärkeää. Metsäalan opettajuus tulee jatkossa nähdä yhä selvemmin mahdollisena urapolkuna. Varsinkin ammatillisten opettajien saatavuuteen tulee kiinnittää tulevaisuudessa huomiota.

Metsäalan koulutuksen tarjonta ja resurssit tulee olla kunnossa

Metsäalan koulutuksen oppilaitosverkosto tulee olla koko maan kattava ja lähellä nuoria. Vastaavasti metsäalan työpaikat sijaitsevat ympäri Suomea. Koulutuksen saavutettavuus on tärkeää etenkin metsäalan kuljettajakoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Jo työelämässä olevien ihmisten,

koulutusasteesta riippumatta, lisä- ja täydennyskoulutus on myös järjestettävä niin, että se on kaikkien ulottuvilla asuinpaikasta riippumatta. Tämä on strategiassa tunnistettu hyvin.

Väestön ikääntyminen ja ikäluokkien pieneneminen vuoteen 2035 on huomioitava metsäalalla ja koulutuksessa. Alueelliset erot väestönkehityksessä maa- ja seutukunnittain ovat merkittävät. Löytyykö alasta ja koulutuksesta kiinnostuneita riittävästi? Missä sijaitsevat oppilaitokset ja miten he järjestävät koulutuksen? Löytyykö työntekijöitä alalle riittävästi tulevaisuudessa? Ratkaisuja on hyvä miettiä yhdessä hyvissä ajoin tähän haastavaan tilanteeseen. Strategiassa väestönkehityksen muutokset on tunnistettu ja tavoitteeksi on kirjattu, että kehitetään yli tutkintotasojen ja seutualueiden meneviä yhteistyömalleja ja kehitetään koulutussisältöjä ja -tapoja vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Koulutusjärjestelmän tulee olla joustava, jotta aikuiset ja alanvaihtajat voivat kehittää osaamistaan työelämän kysynnän ja vaatimusten mukaisesti. Esimerkiksi metsäkoneenkuljettajiksi kouluttaudutaan yhä useammin ammattia vaihtamalla. Metsäalan perustutkintoa tarjoavissa oppilaitoksissa yhä useammassa on jo aikuisopiskelijoita enemmän kuin nuoria.

Vetovoimatyöhön on panostettava

Metsäalan koulutuksen markkinointi oppilaitosten, työelämän ja muiden toimijoiden kanssa yhdessä on tärkeää, jotta alan oppilaitoksiin saadaan ensisijaisia hakijoita nykyistä enemmän ja koulutuksen vetovoimaa parannettua. Strategiassa on hyvin nostettu konkreettiseksi asiaksi se, että rahoitetaan koululais- ja nuorisoviestintää ja vahvistetaan koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä. Koulutuksen houkuttelevuuteen, alalle hakeutumiseen ja näitä tukevaan peruskoulu yhteistyöhön tulisi suunnata merkittävä valtakunnallinen hankerahoitus, joka lisää koulu yhteistyön koordinoitua ja sitouttaa toimijat mukaan kehitettävän yhteistyömallin toteutukseen kattavasti.

Metsäalan osaajatarpeiden määrällinen ja laadullinen seuranta on tärkeää

Metsäalan koulutuksen laatua, valmistuvien määrää, työllistymistä ja mahdollisuuksien mukaan alalla pysymistä tulee seurata ja tutkia järjestelmällisesti metsäalalle luodun tutkintotasoittaisen opetuksen työelämävastaavuuden ja laadullisen työllistymisen mittarin avulla. Resurssit määrällisen ja laadullisen tutkimukseen tulee turvata.

Strategiassa mainitaan, että tiedolla johtamisen ja osaamisen päämäärä perustuu tutkittuun tietoon, tiedon käytettävyyteen, hyvään tietopohjaan ja osaamisen jatkuvaan lisäämiseen sekä viestintään.

Tällä hetkellä tarvitaan nykyistä yhtenäisempää tietoa ja käyttäjäystävällisempää tilastointia metsäalan koulutuksesta viranomaisilta (Opetushallitus). Tilastoinnissa tulee seurata hakijamääriä, aloituspaikkoja, läpäisyprosentteja, valmistuvien määrää ja työllistymistä jokaiselta koulutusasteelta oppilaitoksittain. Tietoon perustuva koulutuksen laadullinen ja määrällinen kehittäminen tulee olla kansallisessa metsästrategiassa 2035 tärkeässä roolissa. Tämä metsäalan koulutuksen seurannan ja tilastoinnin kehittäminen pitäisi nostaa strategiassa kehittämiskohteeksi.

Metsäkoulutus ry on valtakunnallinen yhdistys, joka kehittää metsäalan koulutusta ja sen vetovoimaa. Metsäkoulutus ry yhdistää metsäalan työelämän ja kaikki koulutusasteet.

www.metsakoulutusry.fi

Luku 4.1 Hankesalkku ja 4.2 Kärkihankkeet

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 4.1: Hankesalkku ja 4.2: Kärkihankkeet

-

Muuta kommentoitavaa

Muuta kommentoitavaa

-

Manner Ville
Metsäkoulutus ry